

N:o 106.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående pension för framlidne intendenten vid naturhistoriska riksmuseum, professorn Knut Hjalmar Stolpes änka Vilhelmina Emerentia Stolpe, född Holmgren; gifven Stockholms slott den 31 mars 1905.

Under återopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed äska Riksdagens medgifvande därtill, att framlidne intendenten vid naturhistoriska riksmuseum, professorn Knut Hjalmar Stolpes änka Vilhelmina Emerentia Stolpe, född Holmgren, må från och med den 1 februari 1905, så länge hon i sitt nuvarande änkestånd förblifver, å allmänna indragningsstaten uppbära pension till belopp af 800 kronor årligen.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts,
Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF.

Carl von Friesen.

Utdrag af protokollet öfver ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 31 mars 1905.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
 Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve GYLDENSTOLPE,
 Statsråden ODELBERG,
 HUSBERG,
 PALANDER,
 WESTRING,
 RAMSTEDT,
 BERGER,
 VON FRIESEN,
 VIRGIN.

Departementschefen, statsrådet von Friesen yttrade härefter:

*Ang. pension
 för professorn
 K. H. Stolpes
 änka.*

»Sedan intendenten för det naturhistoriska riksmuseets etnografiska afdelning, professorn Knut Hjalmar Stolpe den 27 januari 1905 aflidit, har hans änka Vilhelmina Emerentia Stolpe, som enligt företedt prästbevis är född den 1 september 1846, hos akademien anhållit, att akademien ville hos Kungl. Maj:t göra framställning om beredande åt henne af pension för hennes återstående lifstid, därvid hon åberopat ett af utredningsmannen i stärbuset utfärdadt intyg, utvisande att skulderna i boet öfverstege tillgångarna med 5,102 kronor 34 öre.

I anledning häraf har vetenskapsakademien uti underdånig skrifvelse den 1 mars 1905 gjort framställning i nämnda syfte; och har akademien därvid anfört följande:

Stolpe, som varit född år 1841, hade genast efter afslutade universitetsstudier ägnat sig åt arkeologisk forskning och redan år 1871 börjat en följd af arkeologiska studier på Björköen i Mälaren, hvilka studier han

sedermåra med statsanslag fortsatt åren 1872—1879 och 1881. År 1873 hade Stolpe kallats till docent i nordisk arkeologi vid universitetet i Lund, år 1874 förordnats till e. o. amanuens vid vitterhets-, historie- och antikvitetssakademien samt år 1880 utnåmns till andre amanuens därstädes. Efter att hafva från den 1 januari 1900 tjänstgjort såsom tillförordnad föreståndare för riksmuseets etnografiska samlingar, hade han år 1901 af vetenskapsakademien kallats att från den 1 januari 1902 vara intendent för riksmuseets nyinrättade etnografiska afdelning. Stolpe hade således vid sin död varit i statens tjänst 32 år. Hans arbeten hade varit af stor betydelse för den arkeologiska och etnografiska forskningen. Hans med mönsterqill noggrannhet och omsorg utförda forskningar å Björköen hade lämnat viktiga bidrag till kännedomen om våra förfäders lefnadssätt och seder. Genom den naturvetenskapliga metod, som han infört i etnografien, hade Stolpe blifvit en af nutidens främsta vetenskapsmän och banbrytare på denna vetenskaps område. Genom hans outtröttliga samlariver hade vårt land fått en efter omständigheterna mycket god samling af etnografiska föremål från alla världsdelar. På grund af de stora förtjänster, Stolpe ägt om vetenskapen, och det värdefulla arbete, han nedlagt på grundläggandet af riksmuseets etnografiska afdelning, tillåte sig därför akademien att, med framhållande af att riksmuseets intendent er ej ägde rätt till intråde i civilstatens pensionsinrättning, och att Stolpes änka ej ägde några enskilda tillgångar, i underdånighet anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes aflåta nådig proposition till 1905 års riksdag om beviljande åt Stolpes bemålda änka af en årlig pension under hennes återstående lifstid af 1,000 kronor.

Till följd af nådig remiss har statskontoret den 20 mars 1905 afgifvit underdånigt utlåtande i ärendet, däruti statskontoret dels erinrat, hurusom Kungl. Maj:t i nådig proposition den 8 april 1904 åskat pension å allmänna indragningsstaten till belopp af 800 kronor åt ankan efter intendenten vid naturhistoriska riksmuseum, professorn F. A. Smitt, hvilken framställning af Riksdagen bifölls, med den förändring att pensionsbeloppet bestämdes till 600 kronor, dels ock anført, att statskontoret, med afseende å hvad vetenskapsakademien yttrat rörande professor Stolpes betydelse såsom vetenskapsman samt i betraktande af hans änkas medellöshet, ansåge sig böra hemställa om nådig proposition till Riksdagen att å allmänna indragningsstaten bevilja henne en årlig pension, hvars belopp dock ej syntes böra sättas högre än 800 kronor, hvilket motsvarade högsta från civilstatens änke- och pupillkassa utgående änkepension, att till henne utgå från och med den 1 februari 1905.

På grund af hvad sålunda i ärendet förekommit hemställer jag, det Kungl. Maj:t tacktes i nådig proposition äska Riksdagens medgifvande därtill, att framlidne intendenten vid naturhistoriska riksmuseum, professorn Knut Hjalmar Stolpes änka Vilhelmina Emerentia Stolpe, född Holmgren, må från och med den 1 februari 1905, så länge hon i sitt nuvarande ankestånd förblifver, å allmänna indragningsstaten uppbära pension till belopp af 800 kronor årligen.»

¶ Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall; och skulle proposition i ämnet, af den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar, till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo:

H. Boman.
